

Nepoznati slikar, Gospa od Ružarija sa slavljenicima lepantske bitke, Osor, župna crkva
Anonymous artist, Our Lady of the Rosary with the acclaimed victors of the Battle of Lepanto, Osor, parish church

Ivana Prijatelj Pavičić

Filozofski fakultet u Zadru Sveučilišta u Splitu

Izvorni znanstveni rad – Original scientific paper
predan 7. 9. 1993.

O autorima dviju slika posvećenih pobjedi kod Lepanta

Godine 1571. alžirski potkralj Uluz-Alija, novski Turci i Kara-kozija iz Valone napali su, opljačkali i popalili mnoga mjesta na dalmatinskim otocima i obali od Visa do zadarskog otočja. Potom su sa zarobljenim plijenom otputovali prema Lepantu da bi ondje sudjelovali na turskoj strani u bitki protiv savezničke flote katoličke lige, gdje je turska vojska prvi put snažno poražena. Stoga se pobjeda savezničke armade kod Lepanta smatrala velikom prekretnicom u povijesti katoličke Europe, pa je dan pobjede – blagdan Gospe od Ružarija – papa proglasio komemorativnim službenim praznikom: Festa sacratissimi Rosarii. Od tog trenutka tema Gospe od Ružarija prikazane kao »Madonna della Vittoria« postaje motiv službene crkvene ikonografije u savezničkim zemljama. U Dalmaciji, koja je pretrpjela teška razaranja za Uluz-Alijinih napada, i čiji su stanovnici sudjelovali u redovima savezničke mornarice, ta su nova strujanja u marijanskoj ikonografiji došla do izražaja.¹

Pobjeda kod Lepanta datum je koji će se štovati stoljećima u rimokatoličkom svijetu. Njoj u čast nastala su brojna glazbena, književna i likovna umjetnička ostvarenja od Španjolske do Austrije. U likovnim umjetnostima u počast toga kulta širilo se nekoliko različitih ikonografskih shema, od kojih su neke stekle posebnu popularnost pa su kopirane ili replicirane u grafikama, slikama i kipovima. Kao Gospa od Pobjede uz Ružaricu častila se i Gospa od Karmena, Gospa od Pojasa i Loretska Gospa, a na području Serrenissime posebno se raširio kult sv. Justine. U nizu slučajeva i neke druge teme, poput Obrezivanja Isusa, povezivane su s obilježavanjem slavne pobjede, pa se i na tim slikama prikazuju portreti vođa katoličke armade i likovi vladara zemalja članica savezničke lige, kao i na slikama Gospe Karmelske i Ružarice. Taj oblik državne ikonografije s motivom slavljenika lepantske vojne trajao je u umjetnosti od posljednje četvrtine 16. do početka druge polovice 17. st., doba prestanka višegodišnjeg mira i početka kanđijskog rata.²

Na istočnoj obali Jadrana, posebice u Dalmaciji, slike, kipovi i crkve posvećeni Gospi od Pobjede imali su posebnu simboliku u kontekstu teške situacije u kojoj se ta regija nalazila – ne samo kao zahvala za učinjeno dobro, već i kao molitva, zaziv, zavjet Bogorodici kako bi ona spriječila da se nemili događaji ponove, očuvala regiju od turskih napada. U ovoj radnji obradit ću nekoliko slika posvećenih Gospi od Pobjede, čija se ikonografija potpuno uklapa u opisani obrazac s likovima slavljenika lepantske bitke.

1.

O djelima Baldassarea D'Anne u Dalmaciji napisane su brojne studije.³ Uz Palmu Mladeg taj je mletački slikar flandrijskog porijekla svakako jedan od najzastupljenijih majstora venecijanskog Seicenta na našoj obali. Ovdje ću katalogu njegovih djela dodati još jednu sliku.

U župnoj crkvi u Jelsi na otoku Hvaru nalazi se pala »Gospa od Karmena sa sv. Šimunom Stockom, likovima slavljenika lepantske bitke i dušama od čistilišta«, koja dosad nije bila posebno obrađivana u našoj znanstvenoj literaturi. Ta slika pokazuje brojne sličnosti s djelima Baldassarea D'Anne na istočnoj obali Jadrana. Ovaj je venecijanski slikar izradio nekoliko pala posvećenih Gospi od Pobjede u našim krajevima. Spomenula bih slike »Gospe od Karmena« u crkvi sv. Justine u Rabu,⁴ »Gospe od Karmena sa Šimunom Stockom, svecima i dušama od čistilišta« u Gospinoj crkvi u Starom Gradu na Pagu⁵ i palu »Gospe od Ružarija sa svecima« u župnoj crkvi u Gornjem Humcu na otoku Braču.⁶ Uspoređujući jelšansku

Sažetak

Sliku Gospa od Karmena s likovima slavljenika lepantske pobjede i dušama od čistilišta u župnoj crkvi u Jelsi autorica pripisuje venecijanskom slikaru Baldassareu D'Anni, a sliku Gospa od Ružarija s likovima slavljenika lepantske pobjede iz dominikanske crkve u Starom Gradu na Hvaru Andrei Michieliju zvanom Vicentino.

Baldassare D'Anna, Gospa od Karmena sa slavljenicima lepantske bitke i dušama od čistilišta, Jelsa, župna crkva
Baldassare d'Anna, Our Lady of Carmen with figures celebrating the victory of Lepanto and souls from Purgatory, Jelsa, parish church

kompoziciju sa spomenutim palama uočiti ćemo brojne analogije kao što su tipologija likova Bogorodice i sv. Šimuna Stocaka, te šablonizirane figure savezničkih vladara i duša od čistilišta. Dijete je slično onome na pali Ružarice u Gornjem Humcu i na pali »Sveta Katarina Sijenska i drugi sveci« u dominikanskoj crkvi u Starom Gradu na Hvaru, anđeli koji krunu Bogorodicu onima prikazanim na paškoj slici »Gospo od Karmena«, a duše od čistilišta onima na spomenutoj slici u Pagu i slici »Gospo od Karmena« u Rabu. Otajstvene scene, slikane nešto mekše i spontanije nego glavna kompozicija, podsjećaju nas na prizore otajstava krunice na slici iz Gornjeg Humca.

Na jelšanskoj pali Baldassare D'Anna odstupa od one uobičajene ikonografije lepantskih slavljenika u kojoj su ženski likovi smješteni s desne strane kompozicije a muški s lijeve, grupirajući ih ne prema spolu nego prema političko-nacionalnoj pripadnosti. S lijeve strane naslikani su duždevica, dužd i papa, a s desne španjolski kralj Filip II, don Juan Austrijski i jedna kraljica (možda njihova sestra Margarita Austrijska?). Nadalje, iznad Bogorodice, koja plaštom štiti vladare, prikazano je sedam a ne petnaest otajstava. Isključena su ona žalosna, a izabrana su neka radosna i slavna, kao kod teme Gospo od sedam radosti.

Što se tiče ikonografije D'Anninih slika »Gospo od Karmena«,

Baldassare D'Anna, Gospa od Karmena sa slavljenicima lepantske bitke i dušama od čistilišta, Jelsa, župna crkva, lijeva polovica slike
Baldassare d'Anna, Our Lady of Carmen with figures celebrating the victory of Lepanto and souls from Purgatory, Jelsa, parish church, left-hand half of the painting

napominjem da se venecijanski majstor pri izradi nekih djela koristio kao predloškom popularnom palom Tizianova učenika Pacea »Gospa od Karmena s likovima slavljenika lepantske pobjede i dušama iz čistilišta« iz crkve Santa Maria del Carmine u Veneciji, datiranom oko 1592.⁷ Na toj slici prikazana je Majka Božja na polumjesecu kako Šimunu Stocku pruža škapular, dok krajeve njezina plašta pridržavaju dva anđela. Ispod nje su smješteni likovi slavljenika lepantske pobjede: španjolski kralj Filip II., papa, dužd s lijeve strane, te vladarica, duždevica i druge uvažene dame s desne strane. Podno njih nalazi se arkandeo Mihovil koji u strmom letu hvata ruku jednog vjernika sa škapularom na ledima, smještenog među likovima u čistilištu.

Zanimljivo je da je ta pala inspirirala nekoliko slika s tom temom na istočnoj obali Jadrana. T. Brejc uočio je, na primjer, da je pala »Gospo od Karmena« u župnoj crkvi sv. Jurja u Piranu gotovo identična Paceyvoj slici.⁸ U Dalmaciji najveće analogije pronalazimo na pali nepoznatog slikara u crkvi Go-

Andrea Vicentino, Gospa od Ružarija sa slavljenicima lepantske bitke, Stari Grad, dominikanska crkva, detalj
Andrea Vicentino, Our Lady of the Rosary with figures celebrating the victory of Lepanto, Stari Grad, Dominican church, detail

spe od Karmena u Silbi, na pali Konstantina Zanea u crkvi Gospe od Karmena u Trogiru⁹ i na već spomenutoj slici Baldassarea D'Anne u crkvi sv. Justine u Rabu.¹⁰ Na slici »Gospe od Karmena sa svecima« iz Staroga Grada na Pagu unio je D'Anna mnoge izmjene u prvobitnu shemu – izostavio je anđele koji pridržavaju Gospin plašt, a dodao anđele koji drže krunu iznad njezine glave, likove slavljenika zamijenio je svecima, izmijenio ponešto stav. sv. Mihovila i likove vjernika u čistilištu. Pala iz župne crkve u Jelsi sudeći prema očitim razlikama u kompoziciji, nije radena prema Paceovu predlošku.¹¹

Što se tiče datacije jelšanske pale, teško je, uostalom kao i za brojna druga D'Annina djela u Dalmaciji, odrediti datum nastanka, budući da u njegovu slikarskom opusu ne opažamo neku izrazitiju stilsku evoluciju. Kao pravi eklektik pokazuje on sklonost za kolažiranje citata preuzetih iz nekih popularnih slika i grafika, a ponekad se (kao na opisanom primjeru iz Raba) priklanja i gotovo doslovnom kopiranju. K. Prijatelj je pretpostavio da bi najkasnija njegova djela mogla biti pala »Svih svetih« iz crkve sv. Petra u Trogiru i vrbanjska pala »Silazak sv. Duha«, jer se u njima osjeća već nadolazeći barok. Tom se mišljenju priklonio i G. Gamulin, povezujući uz tu kasnu fazu i sliku »Gospe od Karmena sa sv. Jerolimom,

Antunom i Franjom« iz crkve sv. Jerolima u Martinšćici, datiranu 1636. Jelšanska pala možda bi se mogla vezati uz nekoliko ostalih umjetnikovih slika na otoku Hvaru, kao što su dvije slike porijeklom iz dominikanske crkve u Hvaru (danas u župnoj crkvi u sv. Nedjelji i u Vrbanju),¹² te dvije slike u dominikanskoj crkvi u Starom Gradu. Likovi slavljenika lepantske bitke povezuju ovu palu uz nekoliko slika posvećenih Gospi od Pobjede na otoku Hvaru, koji je pretrpio velika razaranja u doba pljačkaških pohoda Uluz-Alije, poput »Gospe od Ružarija s bratimima« Martina Benetovića u Dolu, »Gospe od Ružarija sa slavljenicima lepantske bitke« pripisane Jacopu del Ponte Bassano i njegovim sinovima u Vrbovskoj, pale nepoznatog italokretskeg majstora »Bogorodica Nikopeja sa svecima i prikazom Uluz-Alijinog napada na Hvar« iz crkve sv. Venerande, nastalim između posljednjih desetljeća 16. i prve polovice 17. stoljeća.

2.

Andrea Michieli zvan Vicentino jedan je od nekolicine istaknutih slikara iz Vicenze koji su djelovali u periodu od druge polovice 16. do prvih desetljeća 17. stoljeća.¹³ Njegovo slikarstvo, kao i ono članova obitelji Maganza, njegovih suvreme-

nika i sugradana, inspirirano je djelima velikih venecijanskih slikara 16. stoljeća – od Tintoretta, Veronesea i Bassana do Palme Mlađeg. G. Gamulin pripisao je svojedobno Vicentinu dvije pale – sliku »Bogorodica i sveci« iz župne crkve u Osoru i sliku »Gospe od Ružarija« iz katedrale u Krku, čime je načeo pitanje korpusa djela toga vještog slikara na našoj obali.¹⁴ Dvema Gamulinovima atribucijama dodala bih palu »Gospe od Ružarija s likovima slavljenika lepantske pobjede« iz dominikanske crkve u Starom Gradu na Hvaru. Ujedno bih ukazala na širenje još jednog predloška vezanog uz čašćenje pobjede kod Lepanta u našim krajevima.

U crkvi sv. Nikole u Trevisu nalazi se potpisana Michielijeva slika iste tematike, koja pokazuje izuzetne sličnosti sa starogradskim platnom. Najveće analogije zapažamo u gornjim polovicama slika, i to ponajviše u prikazima Bogorodice s Djetetom okružene sv. Dominikom i sv. Katarinom Sijenskom, koji lebde na oblacima. Kretnje navedenih likova, fizionomije i draperije gotovo su identične. Postoji i niz razlika. Na primjer, na slici iz Staroga Grada nema anđela koji pridržavaju krajeve Gospina plašta, ni dvaju anđela koji lebde kraj Dominika i Katarine, na talijanskoj pali. U prikazima slavljenika lepantske pobjede na donjim, zemaljskim dijelovima kompozicija ima više različitosti. Na pali iz Staroga Grada papa Pio V., jedan od pokretača savezničke lige, prikazan je kao sijedi bradati starac ogrnut zlatnim pluvijalom. Desno od njega nalazi se španjolski kralj Filip II. u sjajnom željeznom oklopu s crvenim plaštom na leđima. Između papine i kraljeve glave proviruje sijedi bradati dužd, a iza pape nazire se lik kardinala Karla Borromejskog. Na slici iz Trevisa naslikan je bezbradi papa, u kojemu V. Sgarbi, talijanski historičar što je nedavno pisao o tome djelu u jednom katalogu vicentinskog slikarstva u doba Andree Palladija, prepoznaje Klementa VIII. (1592-1605),¹⁵ također zauzetog organiziranjem protuturskog saveza. Papi slijeva nalazi se Filip II., a zdesna venecijanski dužd, u kojemu Sgarbi identificira Marina Grimanija (1595-1605). Iza pape i kralja nazire se Karlo Borromejski.

Izbor ženskih likova dviju pala pokazuje veće sličnosti. Sasvim desno na starogradskoj pali kleči kraljica u crvenu plaštu s hermelinom ispod kojega se nazire bijela haljina sa zlatnim ornamentima. Njoj slijeva nalazi se druga vladarica odjevena u crvenu haljinu. Iza njih se nazire nekoliko uglednih dama. Na pali iz Trevisa u prednjem su planu smještene dvije vladarice izuzetno sličnih fizionomija, pokreta i odjeće, u kojima Sgarbi prepoznaje duždovice Marino i Morosini (žena Marina Grimanija Elisabeta Morosini Grimani). Čini mi se da je na temelju shematiziranih fizionomija navedenih žena, kojima su idealizirane portretne crte, teško pogoditi koje su to konkretne povijesne ličnosti. Naime, na većini slika posvećenih pobjedi kod Lepanta prikazane su dvije okrunjene dame i niz uglednih gospođa u njihovoj pratnji. Među njima su često i neke duždovice, i to ponekad aktualna gospodarica Serrenissime (katkad s duždovskom kapom na glavi), okružena udovicama preminulih duždeva, ali i niz drugih plemkinja čije su zemlje bile uključene u papinski protuturski savez. Izbor ličnosti varira, najčešće ovisno o političkoj situaciji i naručitelju. Ponekad pojava neke od historijskih ličnosti može pomoći u dataciji slike, ali nas često može odvesti i u pogrešnom smjeru. Na temelju identifikacije Klementa VIII. i dužda Grimanija Sgarbi datira palu iz Trevisa između 1595. i 1598. godine. Na pali iz Staroga Grada prikazani su likovi sudionika saveza Pija V., koji se pojavljuju na takvim palama sve do početka druge polovice 17. stoljeća, pa je prema njima nemoguće odrediti datum nastanka slike. U vizitaciji veronskog biskupa Agostina Valiera iz 1579. spominje se u crkvi »Altare Societatis Rosarij,

Andrea Vicentino. Gospa od Ružarija sa slavljenicima lepantske bitke, Treviso, crkva sv. Nikole
 Andrea Vicentino, *Our Lady of the Rosary, with the victors of the Battle of Lepanto*, Treviso, Church of St. Nicholas

in quo quotidie celebratur ab ispis Fratribus regentibus ipsam Societatem«. Vizitator ne precizira postojanje oltarne pale.¹⁶ Slika se danas nalazi na baroknom mramornom oltaru protomajstora kipara Andrije Bruttapellea, koji je od njega naručen 1767. godine.¹⁷

Kad je riječ o stilu starigradske pale, napominjem da je bliska Vicentinovim slikama u Krku i Osoru, bilo u modelaciji likova, bilo karakterističnoj atmosferi koju je taj majstor postizao na svojim platnima. Opažamo i sličnosti sa scenama otajstva, te svetačkim i vladarskim likovima npr. Pija V. i Filipa II. na pali iz Krka.

Andrea Michieli neosporno je kvalitetniji majstor od Baldassarea D'Anne. Za razliku od venecijanskog kolege porijeklom iz Flandrije, koji je bio tvrd u modelaciji, crtežu i komponiranju cjeline te suh u koloritu, Vicentino vješto barata svjetlom i sjenom, bojom i crtežom. Kao tipičan predstavnik slikarstva Vicenze svoga doba, učenik Zelottijev, elaborirao je zanimljiv jezik obnavljajući Palminu maniru elementima veroneseoške i basaneske stilistike. Uz djela Venecijanaca od Sante Perande preko Jacopa Palme Mlađeg do Baldassarea D'Anne na našoj obali, slike majstora iz Vicenze – od onih koje se atribuiraju obitelji Maganza do onih Andree Vicentina – čime zanimljivu grupu u slikarstvu te regije u razdoblju kasnoga cinquecenta i ranog seicenta.

U župnoj crkvi u Osoru nalazi se pala ikonografije vrlo slične slikama iz Staroga Grada i Trevisa. Riječ je o slici »Gospe od Ružarija s likovima slavljenika lepantske pobjede« koju je G. Gamulin svojedobno pripisao Baldasareu D'Anni.¹⁹ Stil slika osorske pale suhoparniji je od Michielijevog, crtački i deskriptivan. Postoje neke razlike u odnosu na dvije opisane Vicentinove slike, kao što je npr. lik don Juana Austrijskog, polubrata Filipa II., a otajstva su slikana monokromno. Na dnu slike sačuvan je ostatak natpisa, pisan crnim slovima, »GRADONIC«, što bi se možda moglo odnositi na ime naručitelja. U nekim se detaljima poklapa sa starigradskom, a u nekima sa slikom iz Trevisa. Na primjer, na toj se slici nalaze otajstvene scene i anđeli krune bogorodice kao na starigradskoj pali, a kao na pali iz Trevisa dva anđela nose plašt Bogorodice i prikazan je bezbradi papa (Klement VIII.?). Sve to ukazuje na mogućnost postojanja nekog zajedničkog predloška ovih triju slika. Poput spomenute sheme »Gospe od Karmena« Pacea Pacea iz istoimene venecijanske crkve, riječ je najvjerojatnije o jednom od popularnih predložaka posvećenih lepantskoj bitki koje su u to doba naručivali i širili predstavnici vlasti, crkve, pojedinih bratovština i preživjeli sudionici čuvene pobjede.

Bilješke

1. Zbornik »Lepantska bitka. Udio hrvatskih pomoraca u lepantskoj bici«, Zadar 1974.; **M. Pelc**, *Lepantska bitka i pomorski ratovi s Turcima 1571/1572. u grafikama Martina Rote Kolunića*, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji 33 (Prijatelj zbornik II), Split 1993., str. 95-115.
2. **M. Mason Rinaldi**, *La virtù della Repubblica e la gesta dei capitani. Dipinti votivi, ritratti, pietà* u katalogu »Venezia e la difesa del Levante da Lepanto a Candia 1570-1670«, Venecija 1986., str. 13-35.
3. Opsežan prikaz slika Baldassarea D'Anne u Dalmaciji s popisom literature donosi **K. Prijatelj** u studiji *Slike Baldassarea D'Anne u Dalmaciji*, Arte veneta XXI, Venecija 1967., pretiskano i dopunjeno u *Studije o umjetninama u Dalmaciji III*, Zagreb 1975., str. 44-53. Pojedina djela toga majstora obrađena su u ovim studijama: **C. Fisković**, *Dva pravilnika trogirskih bratovština na hrvatskom jeziku*, Čakavska rič 1, Split 1971., str. 115; **G. Gamulin**, *Pabirci za maniriste*, Peristil 20, Zagreb 1977., str. 63-65; **Z. Demori Staničić**, *Još jedno djelo Baldassarea d'Anna u Dalmaciji*, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji 21, Split 1980., str. 474-482.
4. **G. Gamulin**, o.c. (1977), str. 63-64.
5. **K. Prijatelj**, o.c., (1975).
6. **Z. Demori Staničić**, o.c. (1980).
7. O slikaru Pacea Pacea v. **C. Donzelli - G. M. Pilo**, *I pittori del Seicento veneto*, Firenze 1967., str. 306.
8. **T. Brejc**, *Slikarstvo od 15. do 19. stoljeća na slovenski obali. Topografsko gradivo*, Kopar 1983., str. 149-150, 221.
9. **K. Prijatelj**, *Pala Konstantina Zanea u Trogiru*, Zograf 9, Beograd 1978., pretiskano u *Studije o umjetninama u Dalmaciji IV*, Zagreb 1983., str. 96-99.
10. **G. Gamulin**, o.c. (1977), str. 64-65, sl. 13.
11. Paceaova slika nije jedini predložak kojim se služio D'Anna u svom slikarstvu. V. **N. Kudiš**, *Dva priloga slikarstvu prve polovice 17. stoljeća u Istri*, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji 33, Prijatelj zbornik II, Split 1993., str. 247-258.
12. O slikama iz hvarske dominikanske crkve v. **J. Kovačić**, *Zapisi o crkvama u Hvaru*, Hvar 1982., str. 220.
13. O A. Vicentinu v. **C. Donzelli-G.M.Pilo**, o.c.(1967), str. 418-423, te katalog izložbe **V. Sgarbi**, *Palladio e la maniera. I pittori vicentini del Cinquecento e i collaboratori del Palladio 1530-1630*, Venecija 1968., str. 130.
14. **G. Gamulin**, *Opere inedite del Rinascimento*, Arte veneta XXVII, Venecija 1973., str. 266-268.
15. **V.Sgarbi**, o.c. (1980), str. 132-133.
16. **D. Domančić**, *Valierova vizitacija na otoku Hvaru i Visu* u Arhivska grada otoka Hvara 1, Hvar 1961., str. 31.
17. **C. Fisković**, *Dva rada Andrije i Pavla Bruttapellea na otoku Hvaru* u Prilozi povijesti umjetnosti 33, Prijatelj zbornik II, Split 1993., str. 495-498, 502.

18.

Članovima obitelji Maganza atribuirao je dvije slike G. Gamulin u o.c. (1977), str. 67-69.

19.

G. Gamulin, *Prijedlozi za slikarstvo renesanse i manirizma u Veneciji*, Radovi Instituta za povijest umjetnosti 10, Zagreb 1986., str. 76. Restauraciju pale izveo je nedavno Josip Turk u Zavodu za restauriranje umjetnina u Zagrebu.

Summary

Ivana Prijatelj Pavičić

The Attribution of Two Paintings Dedicated to the Victorious Battle of Lepanto

The victory of the allied fleets of the Catholic rulers over a Turkish force at Lepanto in 1571 was widely reflected in the pictorial arts. A whole series of pictures was commissioned to mark this famous victory, and particular emphasis was given to Our Lady of the Rosary and Our Lady of Carmen, who were revered as Our Lady of Victory.

Baldassare D'Anna, a Venetian painter of Flemish origin, produced a series of panels dedicated to the Madonna of Victory in various places on the eastern coast of the Adriatic. In the present paper the panel, »Madonna of Carmen with figures celebrating the victory of Lepanto and souls from Purgatory« in the parish church of Jelsa is attributed to him on the evidence of a comparison with his other work. In the second part of the paper the author attributes the painting, »Our Lady of the Rosary with figures celebrating the victory at Lepanto«, from the Dominican church in Stari Grad on the island of Hvar to Andrea Michieli of Vicenza, known as Vicentino. This work is compared with a painting by the same artist in the church of St. Nicholas in Treviso. The writer pays particular attention to the currency of two further prototypes dedicated to the victory – one of them based on a painting, »Madonna of Carmen with figures celebrating the victory of Lepanto and souls from Purgatory«, located in the church of S. Maria dei Carmini in Venice and painted by Tizian's pupil, Pacea Pacea and the other a design, »Our Lady of the Rosary with figures celebrating the victory of Lepanto«.